

MALEAHI

Introducere

„Maleahi este ca un amurg târziu, care pune capăt unei zile lungi; dar mai este în același timp și zorii zilei, care prevestesc glorioasa zi.“

– Nagelsbach

I. Locul unic în Canon

Maleahi („Solul Meu“, probabil o formă prescurtată a lui *Mala'k-îyyah*, solul lui Iehova) se bucură de distincția de a fi ultimul dintre profeți și puntea de legătură dintre cele două Testamente, îndreptând privirile cititorilor spre Ioan Botezătorul și spre Însuși Domnul Isus.

Ciudat este faptul că unii cred că profeția lui Maleahi ar fi anonimă și că numele ar fi doar un titlu al lui Ezra sau al altui scriitor. Ba unii dintre părinții bisericii au mers până acolo încât să creadă că autorul ar fi fost un înger, întrucât în greacă (și în ebraică) același cuvânt poate însemna și *înger* și *sol*!!

Mai reținem la Maleahi stilul dialectic (de întrebări și răspunsuri), ceea ce i-a determinat pe unii să-l numească „Socrate al evreilor.“

II. Paternitatea

Deși tradiția ebraică spune că Maleahi a aparținut „Marii Sinagogi,“ și că a fost levit din Sufa, în Zebulon, nu cunoaștem nimic precis despre profet, în afară de datele culese din conținutul cărții. Avem toate motivele să credem că a fost un scriitor îndrăzneț, adesea sever, care, împreună cu Hagai și Zaharia, i-a chemat pe evreii post-exilici să revină la relația lor specială de parteneri ai legământului pe care l-a încheiat Dumnezeu cu ei.

III. Data

E limpede că Maleahi a scris ulterior anului 538 î.Cr., întrucât a făcut uz de un termen aproape exclusiv folosit în perioa-

da post-exilică care desemna funcția de *guvernator*.² Este de asemenea evident că a scris mai târziu decât ceilalți doi profeți post-exilici „minori“, Hagai și Zaharia, întrucât la Maleahi templul este deja terminat, ritualurile fiind reinstituite și, în fapt, suficient de mult timp s-a scurs pentru ca să se fi instaurat o stare de declin spiritual. În plus, zidurile Ierusalimului sunt prezentate ca rezidite.

Maleahi trebuie, prin urmare, datată între anul 470 și 460 î.Cr.

IV. Fondul și tema

Problemele care se pun în cartea Maleahi sunt aceleași cu care se confruntă și Neemia – căsătoriile mixte cu păgânii, practici financiare nedrepte, reținerea zecuielilor care trebuiau depuse în casa lui Dumnezeu și o apatie spirituală generală. Ele sunt fie aceleași probleme menționate în cartea Neemia, fie o repetare sau continuare a acestor probleme la scurt timp după perioada lui Neemia.

Din pricina vieții religioase lipsite de prospețime a evreilor post-exilici, Maleahi s-a străduit să-i trezească din apatie, folosind metoda antrenantă a dialogului cu un popor necredincios.

S-a scos în evidență că Maleahi își merită numele de „Solul Meu“ sau „solul lui Iehova“ (NKJV, Domnului) deoarece în patru capitole scurte, profetul descrie trei soli – preotul Domnului (2:2); Ioan Botezătorul (3:1a); și pe Însuși Domnul nostru (3:16).

Maleahi consemnează ultimul apel

lansat de Iehova către poporul Său în perioada Vechiului Testament. După asta, glasul profetic va amuți timp de patru secole până la venirea lui Ioan Botezătorul.

E demn de remarcat că indiferent cât de „târziu“ ar data unii critici apariția cărții

Maleahi sau a altor profetii, aceste scrieri au fost neîndoios scrise cu mult înainte de venirea lui Ioan și a Domnului Isus. Astfel ele sunt *profetii* autentice, nu „istorie scrisă *ca și când* ar fi profetie,“ cum susțin unii critici destructivi.

SCHIȚA

- I. ACUZELE ADUSE DE DOMNUL ISRAELULUI, RĂSPUNSURILE ISRAELULUI ȘI AMENINȚAREA ISRAELULUI CU JUDECĂȚI (1:1-3:15)
 - A. Ingratitudine (1:1-5)
 - B. Sacrilegii comise de preoți (1:6-14)
 - C. Condamnarea preoților (2:1-9)
 - D. Divorțurile și căsătoriile mixte (2:10-16)
 - E. Tăgăduirea sfințeniei și dreptății lui Dumnezeu (2:17)
 - F. Paranteză: Venirea lui Mesia cu judecată (3:1-6)
 - G. Alunecarea popoului în păcat (3:7)
 - H. Jefuirea lui Dumnezeu de zeciuieli și ofrande (3:8-12)
 - I. Acuzații false aduse împotriva lui Dumnezeu (3:13-15)
- II. BINECUVÂNTAREA RĂMĂȘITEI ȘI JUDECAREA CELOR RĂI (3:16-4:6)
 - A. Restaurarea rămășiței credincioase (3:16-18)
 - B. Judecarea celor răi (4:1)
 - C. Venirea lui Mesia pentru rămășiță (4:2, 3)
 - D. Îndemnul final la ascultare, cu promisiunea venirii profetului Ilie (4:4-6)

Comentariu

I. ACUZELE ADUSE DE DOMNUL ISRAELULUI, RĂSPUNSURILE ISRAELULUI ȘI AMENINȚAREA ISRAELULUI CU JUDECĂȚI (1:1-3:15)

A. Ingratitudine (1:1-5)

În primul capitol, Îl găsim pe Domnul aducând anumite acuze la adresa oamenilor, care răspund prin negări foarte vehemente. Mai întâi, Domnul le oferă cu toată tandrețea dragostea Sa pentru ei, dar ei Îi cer s-o dovedească: „**În ce fel ne-ai iubit Tu?**“ El face acest lucru, amintindu-le de

iubirea Sa pentru **Iacov** (din care au descins ei), de faptul că l-a respins pe **Esau** și de judecățile pe care le-a adus peste descendenții lui Esau, edomiții. Ochii israeliților vor vedea pustiirea Edomului și vor recunoaște măreția lui Dumnezeu.

B. Sacrilegii comise de preoți (1:6-14)

1:6 În continuare Domnul îi acuză pe preoți că au disprețuit **numele** Său și că nu L-au cinstit și nu l-au acordat respectul și reverența ce l se cuvin. Ei cer dovezi ale purtării lor lipsite de reverență.

1:7, 8 Domnul îi acuză că au adus jertfe

întinate. Ei neagă și acest lucru, dar El amintește că ei s-au purtat ca și când orice ar fi fost bun pentru Domnul, indiferent cum ar fi fost. Ei au adus animale de jertfă oarbe și schioape, pe care guvernatorului n-ar fi îndrăznit să i le aducă.

1:9 Profetul îi îndeamnă să se pocăiască de păcatele lor, pentru ca mânia lui Dumnezeu să nu se abată peste ei.

1:10 **Domnul oștirilor** dorește ca cineva să **închidă ușile** templului, ca să înceteze jertfele, deoarece jertfele erau total inacceptabile înaintea Sa.

1:11 Dar Domnul **Își** va răzbuna numele... printre Neamuri, chiar dacă priurul Său popor refuză să-L cinstească.

1:12-14 Evreii disprețuiau lucrurile sacre de la templu și se săturaseră să-L mai slujească pe Domnul. Un blestem avea să vină peste toți cei ce aduceau lui Dumnezeu jertfe fiecum, animale cu defecte. Motivul este faptul că Domnul oștirilor este un Rege măreț și numele Său trebuie să fie de temut printre națiuni.

C. Condamnarea preoților (2:1-9)

Preoții sunt avertizați solemn că vor avea parte de o cumplită judecată dacă nu se vor pocăi și nu-și vor îndrepta purtarea. Apoi li se amintește că preoții din vechime au fost credincioși **legământului** încheiat de Dumnezeu cu **Levi**, dar acum iată că preoții s-au stricat de tot și astfel Dumnezeu i-a făcut să fie **disprețuiți și înjosiți înaintea întregului popor.**

D. Divorțurile și căsătoriile mixte (2:10-16)

2:10-12 În continuare este abordată tema divorțului și a căsătoriilor cu soții provenite dintre păgânii idolatri. Locuitorii din Iuda s-au purtat perfid, căsătorindu-se cu străini și astfel distrugând solidaritatea lor națională. Cei ce s-au încurcat în căsătorii mixte aveau să fie nimiciți.

2:13-16 Oamenii plâneau la altar, pentru faptul că Domnul nu le mai accepta cu bunăvoință jertfele. Și oare de ce? Pentru că Domnul fusese martor la căsătoriile lor, pe care ei erau acum atât de grăbiți să le destrame. Dorința Lui fusese ca ei să constituie un neam unitar, un singur popor

nealterat, care să producă descendenți credincioși, despărțiți de stricăciunile păgânilor. Dumnezeu... urăște divorțul nescritural și violențele ce rezultă din el. Legătura dintre divorț și violență este explicată de Baldwin după cum urmează:

El vede divorțul exact așa cum cineva *și-ar acoperi haina cu violență*, un limbaj figurat pentru tot felul de nedreptăți crase, care, asemenea sângelui unei victime asasinată, își lasă urma care să poată fi văzută de toți.³

E. Tăgăduirea sfințeniei și dreptății lui Dumnezeu (2:17)

Ei L-au **obosit pe Domnul** spunând că Lui nu I-ar păsa de comportarea tuturor celor ce fac rău. Plini de fățarnicie, ei L-au provocat să intervină, zicând: „**Unde este Dumnezeul dreptății?**“

F. Paranteză: Venirea lui Mesia cu judecată (3:1-6)

3:1 În continuare Dumnezeu răspunde la provocarea deșănțată din versetul precedent. El **Își** va trimite solul Său, promisiune ce a avut o primă împlinire parțială în Ioan Botezătorul, dar se va împlini pe deplin în viitor, când **Ilie** (4:5) va pregăti calea Domnului... Solul legământului pe care-l doreau ei (notă ironică). Ironia de aici constă în faptul că atunci când El a sosit, în cele din urmă (Prima Lui Venire), națiunea Israel *nu* și-a găsit plăcerea în El, ci L-a răstignit.

3:2-4 **Ziua venirii Lui** va fi A Doua Venire. Domnul va veni pentru a judeca păcatul și cine va rămâne în picioare? Această slujbă curățitoare, înfățișată simbolic prin curățirea de către Cristos a templului, își așteaptă împlinirea, care va avea loc la a Doua Sa Venire. **Fiii lui Levi** (preoții) vor fi purificați, pentru ca să poată aduce jertfe de sfințenie și **neprihănire** care să-I fie **plăcute Domnului, ca în zilele de odinioară.**

3:5 Domnul îi va pedepsi de asemenea pe **vrăjitori, adulteri, sperjuri**, asupritorii ai salariaților, ai văduvelor și ai orfanilor, precum și pe cei ce îi alungă pe străini.

3:6 Faptul că Domnul este Cel ce nu Se schimbă explică de ce i-a păstrat El în viață

pe **fiii lui Iacov**, și nu i-a nimicit.

G. Alunecarea poporului în păcat (3:7)

Domnul îi invită pe oameni să se întoarcă la El, dar ei neagă că s-ar fi îndepărtat de El, întrebând cu fățărnicie: „**În ce fel trebuie să ne întoarcem?**”

H. Jefuirea lui Dumnezeu de zeciuiele și ofrande (3:8-12)

Sub legea lui Moise israeliții aveau obligația să dea o zecime din toate roadele câmpului și din animalele lor domestice Domnului (sau puteau să le răscumpere cu bani și să adauge o cincime). Zeciuiele erau pe deasupra, adăugându-se la numeroasele ofrande, și aveau menirea să-i facă pe israeliți să recunoască că toate sunt ale lui Dumnezeu și că El este dătătorul tuturor bunurilor lor.

NT îi învață pe credincioși să dea în mod sistematic, cu mână largă, de bună voie și cu toată inima, și în măsura în care Domnul le-a dăruit prosperitate, precum și proporțional. Dar în Noul Testament nu se pomenește nicăieri despre zeciuială. Mai degrabă, se sugerează că dacă un evreu ce trăia sub lege dădea a zece parte din tot ce avea, cu cât mai mult trebuie să dea un creștin, care trăiește sub har!

Răspлата celui ce dădea cu credincioșie zeciuială în Vechiul Testament era bogăție materială. Răspлата pentru o isprăvnicie credincioasă în epoca actuală este sub formă de bogății spirituale.

Așadar, El le amintește de eșecul lor de a aduce zeciuiele și ofrande, jefuindu-L astfel pe Dumnezeu și atrăgându-și un blestem. Dacă vor fi credincioși cu zeciuiala lor, El îi va binecuvânta cu belșug incredibil de mare, atât de mare încât nu va fi suficient loc ca să primească tot ce vor primi. El îi va cruța de secetă, de ciumă, de dușmani și de lăcuste, făcându-i o binecuvântare pe pământ.

I. Acuzatii false aduse împotriva lui Dumnezeu (3:13-15)

Din nou Domnul îi acuză că au rostit cuvinte aspre la adresa Lui, zicând că nu s-ar merita să-L slujească pe Dumnezeu

sau să asculte de El. Ei au propovăduit că cei mândri, cei răi și cei ce-L pun pe Dumnezeu la încercare nu numai că prosperă, ci și scapă basma curată.

II. BINECUVÂNTAREA RĂMĂȘITEI ȘI JUDECAREA CELOR RĂI

(3:16-4:6)

A. Restaurarea rămășiței credincioase (3:16-18)

Dar era o rămășiță de oameni care au rămas fideli lui Iehova. Aceștia vor fi cruțați și binecuvântați, fiind recunoscuți ca cei ce sunt ai lui Dumnezeu, giuvaierele Sale. William Kelly comentează pe această temă:

Evreii înșiși nu vor mai ocupa poziția de a fi simpli evrei. Ei vor vedea deșertăciunea ocupării unui loc exterior și vor pune preț pe ceea ce este de la Dumnezeu. Vor detesta cu atât mai mult pe cei ce sunt răi din pricina faptului că sunt evrei (v. 18)⁴

B. Judecarea celor răi (4:1)

Va veni ziua, ce va arde ca un cuptor, când toți cei mândri și răi vor fi nimiciti, și rădăcina, și ramura.

C. Venirea lui Mesia pentru rămășiță (4:2, 3)

Cei credincioși vor saluta sosirea **Soarelui Neprihănirii**, care va veni cu **vindecare pe aripile Sale**. Cei care se tem de numele lui Dumnezeu vor triumfa asupra dușmanilor lor, ce vor fi ca cenușa sub picioarele lor.

D. Îndemnul final la ascultare, cu promisiunea venirii profetului Ilie (4:4-6)

Cartea se încheie cu *un îndemn de a-și aduce aminte de Legea lui Moise* și cu o *promisiune* de a-l trimite pe **Ilie** la Israel **înainte de... ziua Domnului**. El va produce reforme în viețile oamenilor, făcându-i să fie pe potriva strămoșilor lor credincioși. În caz contrar Dumnezeu va trebui să cerceteze țara⁵ (sau **pământul**) cu **un blestem**. Când citesc cartea Maleahi în sinagogă, evreii repetă versetul 5 după versetul 6, pentru ca să nu se încheie cartea cu

un blestem. Dar după cum remarcă Wolf: „Această încercare de a îndulci mesajul nu schimbă cu nimic cumplita realitate.”⁶

Întrucât noi citim Vechiul Legământ în lumina mai deplină a Noului Legământ, nu cred că ar exista o modalitate mai nimerită de a încheia secțiunea VT din *Comentariul Biblic al Credinciosului* decât prin a cita ultimul paragraf din cucernicul și eruditul comentariu asupra Vechiului Testament redactat de Keil și Delitzsch,⁷ care are darul de a le reuni într-un singur tot unitar:

Legea și profeții au mărturisit despre Cristos, iar Cristos a venit nu să distrugă legea sau profeții, ci să le împlinească. Prin urmare, pe Muntele Schimbării la Față a lui Cristos au apărut atât Moise, întemeietorul legii și mediatorul vechiului legământ, cât și profetul Ilie, ca restaurator al legii în Israel, ca să stea de vorbă cu Isus în legătură cu decesul Său pe care urma să-l înfăptuiască la Ierusalim... aceasta fiind o mărturie practică pentru apostoli și pentru noi toți că Isus Cristos, care Și-a dat viața pentru noi, ca să poarte păcatul nostru și să ne răscumpere din blestemul legii, este Fiul Tatălui, de care trebuie să ascultăm, și că noi, crezând în numele Lui, putem deveni copii ai lui Dumnezeu și moștenitori ai vieții veșnice.⁸

NOTE FINALE

¹(Intro) Cuvântul *angel* din limba engleză provine din termenul grec *angelos* (sol sau înger). Numele cărții provine din termenul ebraic *mala'k*, cu aceleași sensuri.

²(Intro) Joyce Baldwin, *Haggai, Zechariah, Malachi*, p. 241.

³(2:13-16) *Ibid.*, p. 241.

⁴(3:16-18) William Kelly, *Lectures Introductory to the Study of the Minor Prophets*, p. 536.

⁵(4:4-6) Același cuvânt ebraic (*eretz*) poate însemna *țară* sau *pământ*.

⁶(4:4-6) Herbert Wolf, *Haggai and Malachi*, p. 126.

⁷(4:4-6) E demn de subliniat că lucrarea

în mai multe volume a lui Keil și Delitzsch, deși a fost scrisă cu peste o sută de ani în urmă, este încă prezentă pe rafturile librăriilor și bibliotecilor, fiind intens utilizată. Pe când comentariile raționaliste sunt mereu înlocuite cu altele, conținând opinii și mai radicale și mai lipsite de credință, comentariile ce conțin învățături sănătoase, scrise într-un stil traic, își pot dovedi valoarea timp de decenii și chiar secole după ce au fost compuse.

⁸(4:4-6) C. F. Keil, "Malachi," *Biblical Commentary on the Old Testament*, XXVI:475.

BIBLIOGRAFIE

- Baldwin, Joyce G. *Haggai, Zechariah, Malachi: An Introduction and Commentary*. The Tyndale Old Testament Commentaries. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 1972.
- Feinberg, Charles Lee. *Habakkuk, Zephaniah, Haggai and Malachi*. New York: American Board of Mission to the Jews, Inc., 1951.
- _____. *The Minor Prophets*. Chicago: Moody Press, 1976.
- Keil, C. E. "Malachi." În *Biblical Commentary on the Old Testament*. Vol. 26. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1971.
- Kelly, William. *Lectures Introductory to the Study of the Minor Prophets*. London: C. A. Hammond Trust Bible Depot, n.d.
- Logsdon, S. Franklin. *Malachi or Will a Man Rob God?* Chicago: Moody Press, 1961.
- Morgan, G. Campbell. *The Minor Prophets*. Old Tappan, N.J.: Fleming H. Revell Company, 1960.
- Tatford, Frederick A. *The Minor Prophets*. Vol. 3. Ediție nouă. (3 vol.). Minneapolis: Klock & Klock Christian Publishers, 1982.
- Wolf, Herbert. *Haggai and Malachi*. Chicago: Moody Press, 1976.

